

MEDEDELELSER

Nr. 2. Marts 2002

Høringssager - Menneskerettighedscentret - Antagelse af beneficerede advokater - Tv-overvågning af pengeautomater m.v. - Europarådets retshjælpskonvention (videoafhøringer) - Politisamarbejde - Schengen-konventionen

10. Samfundstjeneste - Vold - Kast med ølglas - Forsæt - Udvisning undladt
 11. Straffuldbyrdelse - Genindsættelse efter prøveløsladelse - Vilkårsovertrædelse
 12. Konkurrencelov - Vejledende priser - Frifindelse
 13. Beviser - Anteciperet bevisførelse - Bevisumiddelbarhed
 14. Vidnetvang - Advokatbeskikkelse
 15. Menneskerettigheder - Lang sagsbehandling - Dansk sag om advokatunderslæb - Forlig
 16. Ulovlig frihedsberøvelse - Fortsat forbrydelse - Børnebortførelse - Erstatning
 17. Vold - Privat anholdelse - Betinget straf
 18. Samfundstjeneste - Falsk forklaring
 19. Varetægtsfængsling - Mistankegrundlag
- Gratis mediation i ægteskabssager m.v.

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1007 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Mogens Juhl
næstformand, Odense

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Niels Forsby
København

Sven-Erik Poulsen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

Unge lovovertrædere - Surrogatfængsling

Hjælper det at opbevare unge lovovertrædere på sikrede institutioner, evt. som varetægtssurrogat, i passende tid før en dom for f.eks. røveri. Kan man forudsige, hvem det hjælper på? Hvorfor går man i spænding til sidste øjeblik, om kommunen kan stille med en plan for vilkår i forbindelse med en betinget dom, hvis mere indgribende foranstaltninger kan være påkrævet. Hvad gør man ved unge røvere, der recidiverer, så den fængselsstraf, der i sidste ende udløses, bliver uforholdsmæssig lang?

Kort sagt, redaktøren efterlyser domme, der kan belyse disse spørgsmål, gerne forsynet med korte udbyggende kommentarer.

Bakkegården, ERfoto

Besøg - Varetægtsfængsling - Justitsministeriet

Justitsministeriet, sag nr. 2000-945-0354, 28/2 2002

"Ved brev af 14. september 2000 (j.nr. 70442-32) har Landsforeningen af Beskikkede Advokater foreslået Justitsministeriet, at der tages initiativ til at fastsætte minimumsregler for besøg til varetægtsarrestanter, som er undergivet besøgskontrol. Landsforeningen har henvist til den regulering, som nu har fundet sted, for så vidt angår besøg til personer, der er isolationsfængslet.

Justitsministeriet har tidligere haft en brevveksling med Landsforeningen af Beskikkede Advokater om fastsættelsen af sådanne minimumsregler.

Som anført i daværende justitsminister Hans Engells brev af 23. juli 1991 til landsforeningen, bør udgangspunktet være, at varetægtsarrestanter får den videst mulige besøgsadgang, og at besøgsretten kun bør begrænses i det omfang, konkrete hensyn til varetægtsfængslingens øjemed og politiets ressourcer taler herfor. Justitsministeriet henviste samtidig over for landsforeningen til, at en eventuel fastsættelse af generelle retningslinier vedrørende besøghyppigheden og varigheden af besøg næppe ville medføre en forbedring af besøgsadgangen for varetægtsarrestanter, der er undergivet besøgskontrol, idet sådanne retningslinier i givet fald måtte tage højde for den konkrete afvejning, der ville skulle foretages i de enkelte tilfælde, således at der ikke i de enkelte sager kunne opstå det problem, at ressourceanvendelsen i forbindelse med besøgskontrol belastede politiets efterforskning i en sådan grad, at efterforskningen og dermed varetægtsfængslingen blev forlænget som følge heraf.

Det blev fra Justitsministeriets side tilkendegivet over for landsforeningen i det nævnte brev, at ministeriet ville overveje muligheden for at præcisere besøgsretten for varetægtsarrestanter undergivet besøgskontrol, uden at politiets mulighed for at gennemføre en hurtig efterforskning derved svækkedes, og uden at den ret til konkret domstolsprøvelse af indskrænkninger i besøgsadgangen, som følger af retsplejelovens § 771, stk. 1, blev tilsidesat.

Ved brev af 6. maj 1993 meddelte daværende justitsminister Erling Olsen herefter landsforeningen, at ministeriet havde afsluttet sine overvejelser og fandt, at en fastsættelse af generelle regler næppe ville være hensigtsmæssig. I samme forbindelse henviste man til, at den omtalte bestemmelse i retsplejelovens § 771, stk. 1, efter ministeriets opfattelse beskyttede hensynet til den enkelte arrestant i ligeså høj grad, som en fastsættelse af administrative forskrifter måtte antages at ville gøre.

Der kan tilsvarende henvises til daværende justitsminister Bjørn Wesths besvarelse af 31. oktober 1994 i anledning af en senere henvendelse fra landsforeningen om samme spørgsmål.

I anledning af landsforeningens seneste henvendelse har Justitsministeriet indhentet vedlagte udtalelser fra Rigsadvokaten, Politimesterforeningen og Politidirektøren i København.

Som det fremgår, er det politiets og anklagemyndighedens opfattelse, at der er et behov for at kunne administrere besøgsordninger smidigt og fleksibelt, og at man også i dag tilstræber at gennemføre besøg, som i videst muligt omfang kan tilgodese såvel hensyn til varetægtsarrestanten som hensyn til efterforskningen.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet fortsat ikke, at der bør fastsættes generelle minimumsregler for besøg til varetægtsarrestanter, der er undergivet besøgskontrol.

Det kan tilføjes, at de særlige hensyn, som gør sig gældende i forhold til isolerede arrestanter, der ikke under fængslingen i øvrigt har adgang til samkvem med andre, og som har begrundet, at adgangen til besøg i sådanne tilfælde reguleres generelt, efter Justitsministeriets opfattelse ikke gør sig gældende for varetægtsarrestanter, der alene er undergivet besøgskontrol.

Med venlig hilsen

Lars. J. Findsen"

Foreningen af Politimestre havde bl.a. svaret ministeriet den 11/1 2002:

"Indledningsvis bemærkes, at politiet alene kan og vil modsætte sig besøg eller forlange besøgskontrol, når varetægtsfængslingens øjemed gør det nødvendigt. I et varetægtsforløb kan der således være perioder med besøgsbegrænsninger og perioder uden besøgsbegrænsninger. Nægtelse af besøg eller iværksættelse af besøgskontrol er konkret begrundet og politiets beslutning er undergivet retlig prøvelse.

Politimesterforeningen finder ingen begrundelse for at der ud over retsplejelovens regulering skal fastsættes minimumsregler for besøg og foreningen skal fraråde gennemførelse heraf.

Politimesterforeningen finder ikke der er grundlag for antagelser om, at besøg begrænses eller kontrolleres i videre omfang end påkrævet af hensyn til efterforskningen.

Gennemførelse af kontrollerede besøg er ressourcekrævende og oftest vil hensynet til varetægtsfængslingens formål kræve, at besøg kontrolleres af politifolk med indgående kendskab til straffesagen. De ressourcer, der går til kontrol af besøg kan således risikere at gå fra selv efterforskningen og færdiggørelsen heraf.

I politikredsene foretages en nøje afvejning af ressourceanvendelsen og kontrollerede besøg gennemføres i et omfang der allerede nu opleves som en hård belastning af efterforskningsressourcerne.

Arrestanter i de sagstyper og de sagskomplekser der tiest giver anledning til besøgskontrol, vil ofte være placeret i forskellige arresthuse og kontrollerede besøg er derfor tit forbundet med transporttid.

Politiet bestræber sig på at gennemføre besøg i rimeligt omfang og der disponeres meget fleksibelt både med hensyn til besøgenes antal og besøgenes varighed for at tilgodese såvel hensynet til den fængslede som hensynet til efterforskningen.

Af de nævnte grunde og da der allerede er domstolsprøvelse af politiets beslutninger om begrænsninger i besøgsadgangen findes det unødvendigt og yderst betænkeligt a.h.t. efterforskningens effektivitet at låse politiets ressourcer og tilrettelæggelse af en hurtig og effektiv efterforskning gennem faste regler for afholdelse af kontrollerede besøg.

Politimesterforeningen må tage skarpt afstand fra henvendelsens antydninger om, at sigtedes samarbejdsvilje har betydning for omfanget af kontrollerede besøg.

Med venlig hilsen
P.f.v.
J.Ilum"

Rigsadvokaten havde bl.a. efter indhentet udtalelse fra statsadvokaterne den 7/2 2002 svaret:

"Som det fremgår af udtalelserne, synes det at være en almindelig praksis i en del af de adspurgte politikredse, at der tilstræbes afholdt et ugentlig besøg af en times varighed til varetægtsfængslede, der er undergivet besøgskontrol.

Det fremgår endvidere, at samtlige statsadvokater udtaler sig imod, at der indføres minimumsregler for besøg til varetægtsfængslede, der er undergivet besøgskontrol. Statsadvokaterne har herved navnlig lagt vægt på, at fastsættelse af minimumsregler som de foreslåede vil medføre et øget forbrug af politiets ressourcer. Dette kan resultere i en forlængelse af den tid, der går til efterforskningen af sagen, idet det ofte er nødvendigt for at udøve en effektiv kontrol, at det er de polititjenestemænd, der efterforsker sagen, der er tilstede ved det kontrollerede besøg. Endvidere vil indførelsen af minimumsregler kunne hindre, at besøgsordningerne administreres på en fleksibel og smidig måde.

Endelig er der henvist til, at administrationen af kontrollerede besøg er undergivet domstolskontrol, jf. retsplejelovens § 771, stk. 1, og at hensynet til den varetægtsfængslede mulighed for at få prøvet politiets afgørelser om kontrolleret besøg dermed er tilgodeset.

Som også anført af Statsadvokaten for Sjælland bør varetægtsarrestanter, der er undergivet besøgskontrol, i videst muligt omfang få adgang til besøg. Jeg er imidlertid enig med statsadvokaterne i, at der af de ovenfor nævnte grunde ikke bør indføres minimumsregler om kontrolleret besøg til varetægtsfængslede."

Politidirektøren i København havde den 3/1 2002 udtalt:

"Det må afvises, at graden af de sigtedes samarbejdsvilje med hensyn til sagens opklaring har betydning for omfanget af besøg, men det er i sagens natur klart, at spørgsmålet om sagens opklaring og den sigtedes stilling til skyldsspørgsmålet har betydning for, om der vil blive fremsat krav om kontrol af besøg til varetægtsarrestanten eller ej.

Med hensyn til omfanget af kontrollerede besøg, kan jeg tilslutte mig det af ministeriet i skrivelsen af 23. juli 1991 anførte om, at der må foretages en afvejning mellem hensynet til den varetægtsfængslede behov for kontakt med sine pårørende og hensynet til varetægtsfængslingens øjemed, herunder nødvendigheden af, at det ofte er de sagsbehandlende polititjenestemænd, der må foretage kontrollen, hvorfor omfanget af kontrollerede besøg vil kunne få indflydelse på sagsbehandlingstiden, hvilket vil være til skade for den varetægtsfængslede.

I Københavns Politi følges som udgangspunkt den praksis, at isolerede varetægtsarrestanter og varetægtsarrestanter, der er undergivet besøgskontrol, som minimum tildeles 1 times kontrolleret besøg om ugen. Ved længerevarende fængsling - over 6 måneder - udstrækkes besøget til 1½ times kontrolleret besøg om ugen. I spidsbelastningsperioder kan det dog være vanskeligt at gennemføre besøgene med den anførte hyppighed, hvorfor der ved indførelse af minimumsregler bør gives en mulighed for, at besøgene kan afholdes hver anden uge, men i så tilfælde således at besøget så udstrækkes til den samlede tid for de 2 uger.

Jeg skal ikke udtale mig imod, at der fastsættes regler med det anførte indhold."

Høringssager – Menneskerettighedscentret – Antagelse af beneficerede advokater – Tv-overvågning af pengeautomater m.v. – Europarådets retshjælpskonvention (videoafhøringer) – Politisamarbejde - Schengen-konventionen

Statsminister Anders Fogh Rasmussen
Statsministeriet
Christiansborg
1218 Kbh. K

23. januar 2002
ER/bn

Landsforeningens af Beskikkede Advokater, en forening med ca. 500 beneficerede advokater, ser med bekymring på regeringens planer om at nedlægge det eksisterende Danske Center for Menneskerettigheder og henføre en del af centrets funktioner til en organisation under Udenrigsministeriet.

Det er vigtigt, at også personer og organisationer uden for regeringspartierne kan søge og få hjælp fra en uafhængig organisation.

Det er vigtigt, at denne organisation ikke gennem regeringsindgreb beskæres for midler og medarbejdere. Det har således ingen mening, at man overfører størstedelen af medarbejderne og midlerne til en ny organisation under Udenrigsministeriet og kun - som en forsinket reverens til FN's principper - lader en lille del af centret blive tilbage som en uafhængig organisation.

Ud over, at man væsentlig vil svække det uafhængige centers mulighed for at fungere, hvis forskningsfunktionen fjernes, vil man afgørende svække regeringens og Danmarks anseelse i internationale kredse. Et dårligt signal at sende samtidig med, at Danmark i stigende omfang deltager i internationalt arbejde og snart står for at skulle varetage formandskabet i europæisk sammenhæng i EU.

Foreningen har sendt kopi af nærværende henvendelse til Udenrigspolitisk Nævn og Udenrigspolitisk Råd, begge Folketinget, Christiansborg, 1240 København K.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civilkontoret

5. februar 2002
ER/bn

Vedr.: Sagsnr. 2000-440-0041. Cirkulæreskrivelse om kriterierne for antagelse af offentlige forsvarere og advokater til at udføre sager for parter, der har fri proces.

Udkastet har været forelagt bestyrelsen ved bestyrelsesmøde den 31/1 d.å. og giver ikke foreningen anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen

11. februar 2002
ER/er

Vedr.: Sagsnr. 2000-740-0049. Tv-overvågning af pengeautomater, vekselautomater og pengetransportbiler.

Justitsministeriet har med skrivelse af 21. januar d.å. anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast.

Udkastet har været forelagt bestyrelsen ved bestyrelsesmøde den 31. januar d.å. Lovudkastet giver ikke foreningen anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen

11. februar 2002
ER/er

Vedr.: Sagsnr. 2000-738/21-0021. Gennemførelse af EU-retshjælpskonventionen og den 2. tillægsprotokol til den 2. tillægsprotokol til Europarådets retshjælpskonvention.

Justitsministeriet har med skrivelse af 8. januar d.å. anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast.

Udkastet har været forelagt bestyrelsen ved bestyrelsesmøde den 31. januar d.å. Foreningen henleder opmærksomheden på, at den i forbindelse med høringssvar af 30. november 2001 vedr. betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje (I) har udtrykt forskellige betænkeligheder i forbindelse med videoafhøringer.

De nu foreslåede ændringer vedrører bevisoptagelse til brug for udenlandske domstole, men har vel som forudsætning, at danske domstole på tilsvarende vis kan foranstalte bevisførelse i udlandet via video m.v. Hertil er knyttet de betænkeligheder, som foreningen har givet udtryk for i sit tidligere høringssvar.

Foreningen har ikke bemærkninger til de øvrige punkter i lovudkastet.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

19. februar 2002
ER/bn

Vedr.: J.nr. 2001-1602/21-0015. Forslag til Rådets afgørelse om indførelse af et rammeprogram på grundlag af afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union - Politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager.

Udkastet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse.

Udkastet giver ikke anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

22. februar 2002
ER/bn

Vedr.: J.nr. 2000-1600/21-0117. Høring vedr. forslag til Rådets afgørelse om ændring af artikel 40, stk. 1 og 7, i Schengen-konventionen.

Udkastet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse.

Det bemærkes, at artikel 40, stk. 7, tilsyneladende udvides med en række nye gerningsindhold, bl.a. bedrageri begået af organiserede bander. Efter foreningens opfattelse er gerningsbeskrivelsen enten upræcis eller omfatter også mindre alvorlig kriminalitet, som næppe burde nødvendiggøre politijagt ind over landegrænserne.

Gerningsbeskrivelsen dækker f.eks., at to personer er involveret i misbrug af et kreditkort, hvilket næppe kan kaldes alvorlig kriminalitet.

I øvrigt giver forslaget ikke anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 10/2002

Samfundstjeneste - Vold - Kast med ølglas - Forsæt - Udvisning undladt

Straffelovens § 244 og § 245, Udlændingelovens § 26

Svenskeren S fra Hven havde midt om natten kastet et ølglas i en høj bue efter en gruppe, der befandt sig mindst 10 m væk. Ikke fundet bevist, at S kastede glasset i den hensigt at ramme nogen. Frifindelse for § 245, jfr. § 21. Derimod i et efterfølgende forhold dømt for vold efter § 244. Under hensyn til omstændighederne, hvorunder voldsforholdet var begået, at S havde arbejdet i Danmark gennem næsten 5 år, talte og skrev dansk, samt at han, der kom fra Hven, hyppigt var kommet i København, blev udvisningspåstanden ikke taget til følge. S blev idømt samfundstjeneste i 50 timer.

Københavns Byrets 42. afd. nr. 24599/01, 10/10 2001

S på 25 år var tiltalt for forsøg på legemsangreb af særlig farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1, jfr. § 21, ved om natten på gaden på en afstand af 10-20 m at have kastet et ølglas efter 4 personer, herunder A, der dog ikke blev ramt.

I forhold 2 vold og forsøg herpå efter straffelovens § 244, jfr. § 21, ved umiddelbart herefter at have skubbet til A, ligesom han med knyttet hånd slog A i ansigtet for efterfølgende to gange med cirkelspark at have forsøgt at ramme A, der dog parerede sparkene.

En medtiltalt var tiltalt for vold i de to følgende forhold.

Der var påstand om udvisning af S, der nægtede sig skyldig.

Byretten bemærkede:

"Ad forhold 1:

Efter A's forklaring lægges det til grund, at glasset blev kastet i en høj bue i retning mod gruppen, som befandt sig mindst 10 meter væk. Ingen af vidnerne har set tiltalte kaste glasset. Det findes ikke mod tiltaltes forklaring bevist, at tiltalte kastede glasset

mod gruppen i den hensigt at ramme dem. Herefter findes det ikke bevist, at tiltalte er skyldig i dette forhold, hvorfor han frifindes.

Ad forhold 2:

Efter de afgivne forklaringer lægges det til grund, at tiltalte skubbede til og derefter slog A i ansigtet. Det lægges videre til grund, at han derefter et par gange sparkede ud efter ham, men at sparkene blev pareret. Herefter findes han skyldig som beskrevet i anklageskriftet."

Præmisserne vedr. den medtiltalte i forhold 3 og 4 udelades.

Straffen for S efter straffelovens § 244, til dels § 21, blev fastsat til 30 dage betinget af samfundstjeneste i 50 timer. Byretten fortsatte:

"Da S er frifundet for overtrædelse af straffelovens § 245, er der ikke grundlag for at tage udvisningspåstanden efter § 24, nr. 1 til følge.

Når henses til omstændighederne hvorunder voldsforholdet blev begået, samt til det oplyste i § 808-undersøgelsen om S's personlige forhold, herunder at han har arbejdet i Danmark gennem næsten 5 år, taler og skriver dansk, samt at han, der kommer fra Hven, hyppigt er kommet i København, findes udvisningspåstanden efter § 24, nr. 2 ikke at burde tages til følge."

- oo0oo -

Redaktøren tilføjer, at det således ikke blev en Tycho Brahes-dag for S at komme i retten. Se i øvrigt Lf.Medd. 64/2001, hvor udvisning blev undladt over for domfældt, der tilhørte det danske mindretal i Sydslesvig.

Landsforeningens Meddelelse 11/2002

Straffuldbyrdelse - Genindsættelse efter prøveløsladelse - Vilkårsovertrædelse

Straffuldbyrdelseslovens § 86 og § 112

T klagede over, at han var blevet genindsat til afsoning af reststraf efter vilkårsovertrædelse i forbindelse med prøveløsladelse. Tvisten drejede sig primært om fortolkning af vilkårene for den seneste prøveløsladelse. Kriminalforsorgens afgørelse om genindsættelse blev opretholdt.

Retten i Nyborg, SF 3/2001, 19/11 2001

Under en skriftligt behandlet sag med advokatbeskikkelse nedlagte T påstand om løsladelse på prøve med prøvetid frem til 10/5 2002, subsidiært en længere prøvetid, dog max. 3 år.

Direktoratet for Kriminalforsorgen påstod stadfæstelse af direktoratets afgørelse af 12/10 2001, hvor det blev bestemt, at T skulle genindsættes til udståelse af reststraffen.

T, der afsonede en dom på 6 års fængsel, blev prøveløsladt den 10/5 1999 på vilkår, at han i et tidsrum af 3 år fra løsladelsen at regne ikke begik strafbart forhold, at han i 2 år undergav sig tilsyn og førte et ordentligt liv, at han fortsatte en før løsladelsen påbegyndt lægeligt godkendt behandling mod misbrug af alkohol og i øvrigt i tilsynstiden undergav sig sådan behandling efter tilsynsmyndighedens bestemmelse.

Han blev genindsat den 17/9 1999 på grund af vilkårsovertrædelse, men på ny prøveløsladt 23/12 1999, med enslydende vilkår som ovenfor, herudover at han undergav sig psykiatrisk behandling, såfremt tilsynsmyndigheden fandt det fornødent, at han efterkom bestemmelsen om behandling eller kontrol på hospital eller i særlig institution, som tilsynsmyndigheden måtte træffe efter samråd med den behandlende læge.

Han blev genindsat til afsoning af reststraffen på 633 dage på grund af vilkårsovertrædelse den 12/10 2001 og krævede den 16/10 2001 afgørelsen indbragt for retten, idet han gjorde gældende, at han ikke havde overtrådt vilkårene, idet alkoholistvilkåret udløb den 10/5 2001, og idet der ikke i medfør af straffelovens § 39, stk. 2 var fastsat nye vilkår i forbindelse med prøveløsladelsen den 23/12 1999.

Direktoratet gjorde opmærksom på, at T i forbindelse med løsladelsen den 23/12 1999 med virkning frem til 23/12 2001 var pålagt vilkår om lægeligt godkendt behandling mod misbrug af alkohol, og at T havde undladt at underkaste sig denne behandling trods vilkårsindskærpelse. Direktoratet vurderede, at T var kriminalitetstruet på grund af misbrug af alkohol.

Byretten udtalte:

"Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser efter straffuldbyrdelseslovens § 86, stk. 4 om genindsættelse af en prøveløsladt til udståelse af reststraffen i henhold til straffelovens § 40, stk. 2, kan i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 7, prøves af retten.

Den fremgår af sagens bilag 5, at Kriminalforsorgen, Københavns Fængsler, den 23. december 1999, har truffet bestemmelse om prøveløsladelse af T. Dokumentet har følgende indhold:

"I henhold til straffelovens § 38, stk. 1 bestemmes, at ovennævnte skal løslades på prøve på vilkår af, at han i et tidsrum af 3 år fra løsladelsen at regne ikke begår strafbart forhold, og at han i 2 år undergives tilsyn og fører et ordentligt liv.

Som yderligere vilkår fastsættes, at han i tilsynsperioden

fortsætter en før løsladelsen påbegyndt lægeligt godkendt behandling mod misbrug af alkohol og i øvrigt i tilsynstiden undergiver sig en sådan behandling efter tilsynsmyndighedens bestemmelse.

såfremt tilsynsmyndigheden finder det fornødent undergiver sig psykiatrisk behandling.

efterkommer bestemmelsen om behandling eller kontrol eller i særlig institution, som tilsynsmyndigheden måtte træffe efter samråd med den behandlende læge. Den samlede opholdstid i henhold til dette vilkår kan ikke overstige den resterende straffetid.

Løsladelsen finder sted den 23. december 1999.

Adresse: X-vej, Y-by.

Løsladelsen forudsætter, at der er sikret ophold og arbejde eller andet underhold.

Han er gjort bekendt med de eventuelle følger af overtrædelse af vilkårene, jf. straffelovens § 40."

På grundlag af teksten i bestemmelsen om prøveløsladelse er det rettens opfattelse, at vilkåret om at underkaste sig lægeligt godkendt behandling mod misbrug af alkohol efter tilsynsmyndighedens bestemmelse er gældende i 2 år fra prøveløsladelsestidspunktet 23. december 1999 eller til 23. december 2001.

Da T herefter har overtrådt de fastsatte vilkår, og da retten ikke finder grundlag for at tilsidesætte det skøn, hvorefter Direktoratet for Kriminalforsorgen har anset T for kriminalitetstruet på grund af vilkårsovertrædelsen, stadfæstes den truffe afgørelse.

Det bestemmes:

Den af Direktoratet for Kriminalforsorgen den 12. oktober 2001 truffne bestemmelse om, at T skulle genindsættes til udståelse af reststraffen stadfæstes.

Sagens omkostninger ophæves."

Landsforeningens Meddelelse 12/2002

Konkurrencelov - Vejledende priser - Frifindelse

Konkurrencelovens § 23

Ikke alle særlovssager er egnet til referat og offentliggørelse, måske heller ikke denne, men sagen er iflg. forsvareren den første konkurrenceretlige straffesag efter indførelsen af den nye konkurrencelov (2000), hvor den tiltalte har nægtet sig skyldig. Der skete frifindelse.

Retten i Aalborg, SS nr. 12.02339/01, 17/12 2001

En kørelærerforening T ved dennes formand var tiltalt for overtrædelse af konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 7, jfr. § 23, stk. 3, jfr. § 6, stk. 4, jfr. § 16, stk. 1, nr. 1 i lov-bekendtgørelsen fra 2000 om konkurrenceloven, ved i perioden den 8. januar 1999 til den 4. juli 2000 at have undladt at efterkomme Konkurrencerådets påbud af 25. november 1998 om at ophæve de af tiltalte fastsatte "vejledende" priser, således at tiltaltes medlemmer med øjeblikkelig virkning blev frit stillet med hensyn til deres prisfastsættelse, idet tiltalte efterfølgende og på baggrund af beslutning herom på tiltaltes kvartalsmøde den 8. januar 1999 udarbejdede og udgav en revideret prisliste til sine medlemmer, der indeholdt de af tiltalte vedtagne vejledende priser på køre- og teori-timer m.v. senest gældende fra 1. juli 1999.

Sagens forhistorie var, at Konkurrencestyrelsen ved en undersøgelse i 1998 havde fundet, at der i vid udstrækning blev brugt forskellige prisaftaler inden for branchen. Der blev derfor i 1998 både over for den landsdækkende forening og T som lokalforeningen givet et påbud:

"... For T gælder konkurrencelovens forbud foreningens fastsættelse af "vejledende" priser, samt bestemmelserne i vedtægternes § 11, hvorefter de vejledende priser reelt bliver bindende, idet medlemmerne hverken må underbyde eller give rabat i forhold til de aftalte priser.

Foreningen påbydes derfor, i medfør af konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, at ophæve disse aftaler og vedtagelser, således at medlemmerne med øjeblikkelig virkning bliver frit stillet med hensyn til deres prisfastsættelse.

Påbudet efterkommes ved, at rådets påbud umiddelbart videreformidles til medlemmerne, at de omhandlede begrænsninger og håndhævelse heraf ophører med øjeblik-

kelig virkning, og at de nævnte bestemmelser i vedtægternes § 11, ophæves ved først-kommende generalforsamling.

Som bekræftelse på, at påbuddet er efterkommet, returnerer foreningen **vedlagte** dokument i underskreven stand til Konkurrencestyrelsen **senest torsdag den 10. december 1998.**"

Efter at have overvejet mulighed for anke bekræftede T den 19/12 1998, at påbuddet ville blive efterkommet, idet der dog på den fortrykte anerkendelsesblanket blev tilføjet: "Der tages forbehold for at indbringe sagen for Konkurrenceankenævnet."

Foreningen indkaldte herefter til medlemsmøde den 9/1 1999. Det fremgik af indkaldelsen: "Medlemsorientering vedrørende sag med Konkurrencerådet."

Konkurrencestyrelsen vedblev med at foretage undersøgelser af bl.a. T's forhold. Her ved frembragtes en vejledende prislister gældende fra den 1/7 1999. Da T bestred, at der fortsat skete brug af de vejledende priser, blev der foretaget politianmeldelse den 13/7 2000, idet det blev gjort gældende, at foreningen havde tilsidesat påbuddet fra 1998.

Om T var det i øvrigt bl.a. oplyst, at den havde ca. 60 medlemmer. Øverste myndighed var generalforsamlingen, der valgte en bestyrelse bestående af formand, næstformand, kasserer og sekretær.

Retten fandt det på baggrund af bevisførelsen bevist, at Konkurrencerådets påbud var blevet videregivet til medlemmerne ved mundtlig orientering på de sædvanlige mødesteder på rutebilstationer og hos den daværende formand. Dette støttedes af den ovennævnte indkaldelse til medlemsmøde den 8/1 1999. Det blev oplyst, at 40 af foreningens 60 medlemmer var mødt frem.

Retten konkluderede derfor vedr. dette punkt:

"Foreningen findes derfor på tilstrækkelig vis at have formidlet Konkurrencerådets påbud."

Det fremgik af forklaringen fra både den tidligere og nuværende bestyrelse, at T, allerede da påbuddet blev meddelt, var ophørt med at håndhæve begrænsning i prisfastsættelse i forhold til foreningens medlemmer.

Retten fortsatte:

"På generalforsamlingen den 20. marts 1999 ændredes vedtægternes § 11, således at hjemlen til eksklusion af et medlem, der ikke overholdt prisaftalen, blev ophævet.

Tiltalte findes derfor i overensstemmelse med sin erklæring at have opfyldt påbudet, som det blev meddelt og på de i påbudet meddelte vilkår.

Ad tiltalerejsningen:

Som begrundelse for at rejse sagen på ny har Konkurrencestyrelsen i sin anmeldelse til Statsadvokaten for økonomisk kriminalitet anført, at tiltalte har tilsidesat Konkurrencerådets påbud af 25. november 1998 om at ophøre med sin prisvejledning af medlemmerne.

Domsmandsretten finder, at denne formulering ikke sprogligt svarer til det påbud, som blev meddelt den 25. november 1998, og at denne formulering i forhold til påbudet har et mere generelt indhold, som det i givet fald måtte påhvile Konkurrencerådet at formulere overfor påbudets adressat. Det kan ej heller tilregnes tiltalte som forsætligt eller uagtsomt, at man ikke i påbudet har indfortolket den videre betydning.

Domsmandsretten finder derfor, at det ikke er bevist, at tiltalte har overtrådt det meddelte påbud, som dette fremgår af Konkurrencerådets skrivelse af 25. november 1998.

Ad medlemsmødet den 8. januar 1999:

Med hensyn til vedtagelsen på mødet om, at medlemmerne ønskede at fortsætte med de vejledende takster, og den daværende formands drøftelser med direktør G, Dansk Kørerlærer-Union, om udformning af en ny folder med vejledende takser, bemærkes særligt, at domsmandsretten finder, at disse handlinger ikke er omfattet af påbudet af 25. november 1998. Der er for domsmandsretten ej heller forelagt oplysninger, som godtgør med sikkerhed, at tiltalte på tidspunktet for erklæringen af 19. december 1998 arbejdede på at omgå påbudet.

Tiltalte frifindes derfor."

Landsforeningens Meddelelse 13/2002

Beviser - Anteciperet bevisførelse - Bevisumiddelbarhed

Retsplejelovens § 747

Anklagemyndigheden begærede straffesagen S afhørt i medfør af RPL § 747 i en straffesag med sigtelse mod T for indsmugling af 1,1 kg heroin. Hverken by- eller

landsret fandt det dokumenteret, at gennemførelse af afhøringen var påkrævet for at sikre bevis, der ellers måtte befrygtes at ville gå tabt, eller som ikke uden væsentlig ulempe eller forsinkelse ville kunne føres umiddelbart for den dømmende ret. Der forelå ikke oplysninger om trusler mod vidnet eller andre oplysninger, der pegede mod, at beviset ville gå tabt.

Ø.L. 3. afd. kære nr. S-0126-02, 25/1 2002

Anklagemyndigheden begærede for byretten strafafsoner S afhørt i sagen mod T som vidne i medfør af RPL § 747. Forsvareren protesterede herimod. Byretten afsagde sålydende

K E N D E L S E

"Arrestanten T er sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191, jf. lov om euforiserende stoffer ved i perioden fra primo 1998 til ultimo 2000, ad 3 gange, at have indsmuglet i alt ikke under 1.170 gram heroin fra (...et europæisk land...) til Danmark.

Det er oplyst, at sigtelsen hovedsageligt bygger på forklaringer afgivet af vidnet, S, der den 16. februar 2001 ved retten i X-købing er idømt 3 år og 6 måneders fængsel for narkokriminalitet. Sigtede har nægtet sig skyldig.

Det er videre oplyst, at S i detaljer har fortalt om øvrige implicerede, hvilket har ført til, at 20 herboende personer fra Østafrika er idømt længere fængselsstraffe for narkokriminalitet.

Efter retsplejelovens § 174 er udgangspunktet, at vidneforklaringer afgives for den ret, ved hvilken sagen behandles. § 747 åbner mulighed for forud for domsforhandlingen at foretage indenretlige afhøringer under nærmere angivne betingelser.

Retten finder det ikke dokumenteret, at gennemførelse af afhøring af vidnet, S, er påkrævet for at sikre bevis, der ellers må frygtes at ville gå tabt eller som ikke uden væsentlig ulempe eller forsinkelse vil kunne føres umiddelbart for den dømmende ret. Det forhold, at der er tale om en narkosag med flere implicerede, findes ikke alene at kunne bære en tilsidesættelse af princippet om, at forklaringer skal afgives for den dømmende ret. Det bemærkes, at der ikke foreligger oplysninger om trusler mod vidnet eller andre oplysninger, der peger mod, at beviser vil gå tabt.

Det er oplyst, at vidnet har afgivet detaljeret forklaring om forholdene omfattet af denne sag, og at vidnet er blevet foreholdt sigtedes forklaring. Herefter findes en sik-

ring af beviset ikke at være af en sådan betydning for efterforskningen, at en gennemførelse af afhøringen skulle tillades på dette grundlag, hvorfor

bestemmes:

Den af anklagemyndigheden fremsatte begæring om gennemførelse af afhøring af vidnet, S, i medfør af retsplejelovens § 747 tages ikke til følge."

Anklagemyndigheden kærede med påstand om afholdelse af forhøret. Forsvareren påstod stadfæstelse af byrettens kendelse.

Anklagemyndigheden afgav et kæreskrift på 12 sider, hvoraf de første 4 drejede sig om, hvor troværdig vidnet var, hvilket var efterprøvet ved supplerende efterforskning. De følgende sider drejede sig om forarbejderne til § 747 og den bestemmelse, den afløste. Der var henvist til afgørelserne i U 1985.1080/2 H og U 1996.1518 Ø samt en utrykt ØL afgørelse 13. afd. kære nr. S-2410/95 - uden datoangivelse - samt U 2001.595 H. Den seneste sag var en narkotikasag, hvor vidnet var under beskyttelse af politiet. Endelig var henvist til Østre Landsrets 17. afd.s kendelse af 4/5 2001 - uden jr.nr. - hvor landsretten tillod afholdelse af et indenretligt forhør i Østrig af sagens hovedvidne, idet landsretten ikke kunne afvise anklagemyndighedens frygt for, at vidnet ville benytte sig af sin ret til at modsætte sig overførsel til Danmark, eller at vidnet under en domsforhandling ville nægte at afgive forklaring eller nægte at vedstå sin udenretlige forklaring.

I nærværende sag var S et overordentlig vigtigt vidne. I den konkrete sag havde der ikke indtil nu været trusler eller lignende rettet mod vidnet, men anklagemyndigheden henviste til de generelle erfaringer på området.

Det måtte bero på en misforståelse, når det i byrettens kendelse var anført, at 20 personer var blevet dømt. Det var rettelig således, at sagen omfattede 20 personer, hvoraf halvdelen var blevet dømt i et eller andet omfang. Resten verserede. S havde vedr. de dømte afgivet forklaringer i 2-3 dage, i hvilken forbindelse S havde fastholdt de forklaringer, som tidligere var afgivet til politirapport.

Statsadvokaten tilsluttede sig kæreskriftet og kunne bl.a. supplere med, at sagen stadig udviklede sig med nye anholdelser. S ville som strafansvarlig være udsat for en ikke ubetydelig risiko for at kunne blive udsat for trusler eller pression fra miljøet. Statsadvokaten henviste i denne forbindelse til den ovenanførte kendelse U 2001.595 H.

Forsvareren bemærkede, at S var særdeles detaljeret afhørt i 19 bilag i perioden december 2000 - oktober 2001. S ville fortsat være straffasoner på det tidspunkt, hvor sagen måtte forventes domsforhandlet. Der ville følgelig ikke blive problemer med at få en vidneindkaldelse forkyndt eller med at få vidnet fremstillet for retten.

Forsvareren henviste til et bilag, hvoraf det fremgik, at der pr. september 2001 var idømt ca. 54 års fængsel til 13 personer. Man havde ikke i andre sager, der i februar 2002 skulle domsforhandles i nævningeting, fremsat begæring om anteciperet afhøring af vidnet.

Vidnet var mødt op i tidligere sager og havde afgivet forklaring, som lå tæt op ad forklaring til politirapport.

Der havde som nævnt ikke været trusler mod vidnet. Forsvareren fortsatte:

"Anklagemyndighedens behov for bevissikring i denne sag støttes herefter alene på det faktum, **at** der er tale om en alvorlig sag, **og at** vidneforklaringen er et centralt bevis. Anklagemyndigheden vil med andre ord gerne være "sikker i sin sag", såfremt der rejses tiltale mod min klient, evt. ved nævningeting."

Forsvareren pegede på, at en afgørelse ville få stor præjudikatværdi og gennemgik i det følgende princippet om bevisumiddelbarhed. Med hensyn til den af anklagemyndigheden påberåbte praksis bemærkede hun:

"Det afgørende er imidlertid, om der foreligger sådanne konkrete oplysninger i sagen, at der enten er grundlag for at nære en reel frygt for trusler/pression mod vidnet eller at der er oplysninger som dokumenterer, at vidnet er særligt ustabil."

I øvrigt ville afholdelse af indenretligt forhør modvirke sagens fremme, idet sagen var færdigefterforsket og klar til afgørelse af tiltalerspørgsmål og evt. berømmelse. Hvis vidnet skulle afhøres også om andre dele af sagskomplekset som antydnet af statsadvokaten, ville der skulle afsættes længere tid hertil, ligesom sagen skulle berammes med flere forsvarere.

Landsretten var lige så kort, som anklagemyndigheden var lang:

"I henhold til de af byretten anførte grunde, og da det for landsretten oplyste ikke kan føre til andet resultat,

b e s t e m m e s:

Den påkærede kendelse stadfæstes."

Vidnetvang - Advokatbeskikkelse

Retsplejelovens § 171 og § 178

Vidnet V nægtede at oplyse, hvem der var ejer af et hashparti, men fastholdt, at det ikke var den tiltalte i straffesagen, hvor V mødte som vidne. En anmodning om vidnetvang i form af forvaring blev taget til følge af byretten, der nægtede V advokatbeskikkelse. Landsretten fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at sætte V i forvaring. Herved bortfaldt kæremålet vedr. beskikkelse af advokat.

Landsretten tilføjede: "Det bemærkes, at der efter landsrettens opfattelse er praksis for at beskikke advokat for et vidne i forbindelse med en afgørelse efter retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5.

Ø.L. 19. afd. kære nr. S-0477-02, 7/2 2002

Under en narkosag i byretten afgav vidnet V forklaring efter tidligere at være afhørt af politiet og i retten om sine aktiviteter i forbindelse med leverance af hash til en navngiven person A. Vidnet forklarede bl.a., at det ikke var den nu tiltalte B, som var ejer af hashen. V turde fortsat ikke oplyse, hvem ejeren af hashen var, af frygt for repressalier. Det var en dansker, der boede i København, færdedes i værtshusmiljøet, mørkhåret uden hverken skæg eller briller.

B's forsvarer begærede V hensat i forvaring, indtil V oplyste navnet på den person, som vidnet fik hashen leveret fra. Forsvareren begrundede begæringen med, at hans klient B var tiltalt for at være identisk med denne bagmand, og at det derfor var væsentligt for forsvaret af B, at bagmanden identificeredes.

En af de øvrige forsvarere protesterede og bemærkede, at vidnet gentagne gange havde forklaret, at bagmanden ikke var identisk med B, hvorfor det var overflødig bevisførelse, såfremt vidnet blev pålagt at oplyse navnet på bagmanden.

Anklageren tiltrådte begæringen om, at vidnet blev sat i forvaring, indtil vidnet svarede. Anklageren oplyste i den forbindelse, at anklagemyndigheden havde haft de samme overvejelser, men formentlig ikke ville have taget initiativ til at begære vidnet pålagt tvangsmidler.

Forsvarerne F og E bemærkede, at der burde beskikkes advokat for vidnet, inden afgørelsen om tvangsmidler blev truffet. Forsvarerne henviste til et lignende tilfælde i byretten 2-3 måneder tidligere, hvor advokat F blev tilkaldt til at bistå et vidne, der

blev begæret hensat i forvaring, samt til Højesterets afgørelse for nylig, hvor en overlæge, der blev pålagt at oplyse navnet på nogle patienter, fik advokatbistand.¹⁾

Vidnet, der ønskede advokatbistand, ønskede fortsat ikke at oplyse identiteten på ejeren af hashen.

Efter votering afsagde domsmandsretten kendelse.

"Efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 18 påhviler det retten at træffe afgørelser om vidneførsel og at varetage vidners tarv. Herefter og da der ikke ses at være hjemmel, heller ikke i straffuldbyrdelsesloven, til at beskikke advokat for et vidne, der ikke er omfattet af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 66a, tages begæringen om advokatbeskikkelse ikke til følge.

Det tiltrædes, at oplysningen om, hvem der er ejer af hashen, er af væsentlig betydning for forsvaret af tiltalte B, der er tiltalt for at være hovedmand i sagen. Herefter og henset til sagens karakter og omfang og da vidnet V ikke har anført konkrete omstændigheder, som kan underbygge, at hans omtalte frygt for repressalier har noget reelt indhold, finder domsmandsretten, at vidnet er forpligtet til at oplyse navnet på leverandøren af hashen, jf. retsplejelovens § 171, stk. 2.

Da vidnet uden lovlig grund har vægret sig ved at afgive vidneforklaring, bestemmes det i medfør af retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5, at vidnet V skal tages i forvaring ved politiets foranstaltning, indtil han indvilliger i at svare og at oplyse navnet på den person, der har leveret hash til vidnet.

Domsmandsretten har herved især lagt vægt på, at vidnet ikke længere er omfattet af vidneudelukkelsesgrundene, da hans egen sag er endelig afgjort, hvorfor han er forpligtet til at svare, samt at oplysningen anses for at være af væsentlig betydning for afgørelsen i sagen imod tiltalte B, der er tiltalt for at have videreoverdraget ca. 195 kg hash som hovedmand i sagen.

Derfor bestemmes:

Vidnet V skal tages i forvaring ved politiets foranstaltning, indtil han indvilliger i at svare og at oplyse navnet på den person, der har leveret hash til vidnet, dog ikke ud over 6 måneder, uafbrudt eller sammenlagt."

V kærede bestemmelsen om forvar, der blev tillagt opsættende virkning, samt afslaget på advokatbeskikkelse.

¹⁾ HK af 21/12 2001.

Landsretten udtalte:

"Vidnet V har under domsforhandlingen den 1. februar 2002 forklaret, at det ikke var tiltalte B, som var ejer af hashen.

Herefter findes det ikke at være af væsentlig betydning for forsvaret af tiltalte B, at vidnet identificerer ejeren af hashen.

Der findes derfor ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at sætte vidnet i forvaring efter retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5.

Herefter bortfalder kæremålet vedrørende beskikkelse af advokat for vidnet. Det bemærkes, at der efter landsrettens opfattelse er praksis for at beskikke advokat for et vidne i forbindelse med en afgørelse efter retsplejelovens § 178, stk. 1, nr. 5."

Landsforeningens Meddelelse 15/2002

Menneskerettigheder - Lang sagsbehandling - Dansk sag om advokatunderslæb - Forlig

Menneskerettighedskonventionens artikel 6

Advokat meldte sig selv i 1994 for underslæb og hjalp til med opklaringen, men blev først dømt ved by- og landsret i 1998. Sagen forligt ved Menneskerettighedsdomstolen med en erstatning på 30.000 kr.

Jensen mod Danmark nr. 48470/99, 14/2 2002

Advokat Jensen klagede over, at straffesagen mod ham ikke blev afgjort inden for rimelig tid, jfr. artikel 6, stk. 1. Det fremgik af sagsfremstillingen, at J i oktober 1994 meldte sig selv til politiet for underslæb på klientkontoen. I juni 1998 blev han ved retten i Frederikssund for underslæb af kr. 688.964 og checkkrytteri for knapt kr. 140.000 over for banker idømt 2 års betinget fængsel samt rettighedsfortabelse. Ved anke i november 1998 ændrede landsretten straffen til 1 års ubetinget fængsel. Procesbevillingsnævnet meddelte afslag på tredjeinstansbevilling i februar 1999.

Sagen blev herefter indbragt for Menneskerettighedsdomstolen i marts 1999 og nåede gennem nåleøjet i september 2001. Kort efter indledtes forligsforhandlinger, hvorefter regeringens repræsentant i slutningen af november 2001 skrev:

"I declare that, with a view to securing a friendly settlement of (the application registered under no. 44704/98), the Government of Denmark offer to pay 30,000 Danish kroner to (...) Jensen. This sum is to cover any pecuniary and non-pecuniary damage as well as costs, and it will be payable within three months from the date of delivery of the judgment by the Court pursuant to article 39 of the European Convention on Human Rights. This payment will constitute the final resolution of the case.

The Government further undertakes not to request that the case be referred to the Grand Chamber under Article 43 § 1 of the Convention."

Da J frafaldt yderligere krav, noterede domstolen, at sagen var forliget med respekt for konventionens bestemmelser og strøg sagen af retslisten.

- 00000 -

I landsrettens sag, der er gengivet i UfR 1999.342 Ø, gjorde T gældende, at byrettens dom skulle stadfæstes, dog således at det også under anken blev gjort gældende, at EMRK art. 6, stk. 1 var krænket. Subsidiært påstod han samfundstjeneste. Mere subsidiært formildelse af den idømte straf.

Landsretten bemærkede:

"Det tiltrædes, at der ikke er grundlag for at statuere krænkelse af Menneskerettighedskonventionen.

Fængsel i 1½ år ville som udgangspunkt være en korrekt udmålt straf for de begåede strafbare forhold. Den lange sagsbehandlingstid, navnlig perioden fra den 14. november 1996 til den 28. januar 1998 og T's medvirken under opklaringsarbejdet taler dog for en mildere strafferetlig vurdering.

Straffen nedsættes derfor til fængsel i 1 år.

Henset til karakteren og omfanget af de strafbare forhold og til, at de blev begået over en periode på 3 år og 9 måneder, findes straffen, uanset sagsbehandlingstiden og T's gode personlige forhold, ikke at kunne gøres betinget, ej heller med vilkår om samfundstjeneste.

I øvrigt stadfæstes dommen."

Ulovlig frihedsberøvelse - Fortsat forbrydelse - Børnebortførelse - Erstatning

Straffelovens § 215 og § 261, erstatningsansvarslovens § 26

T dømt for den opretholdte børnebortførelse, efter at han var løsladt fra afsoning af en tidligere dom for bortførelse af det samme barn. Moderen, der tillige blev udsat for trusler som følge af den nye anmeldelse, blev i byretten tillagt kr. 10.000 i godtgørelse efter EAL § 26, stk. 2, men landsretten fandt efter krænkelens karakter ikke grundlag for godtgørelse og frifandt herfor.

Ø.L. 2. afd. a.s. S-4549-01, 19/2 2002

Den 45-årige iraker T var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 215, stk. 1, jfr. § 261, stk. 2, ved den 21/8 2000 at have unddraget B født i december 1993 fra moderen M's forældremyndighed, idet T uden M's samtykke den 2/10 1999 bragte barnet til Irak, hvor det stadig befandt sig, uagtet at retten ved dom af 14/7 2000 endeligt tillagde M forældremyndigheden alene.

I forhold 2 var T tiltalt for vidnetrusler efter straffelovens § 123, idet han ved flere lejligheder havde forulempet M og dennes ægtefælle samt yderligere familiemedlemmer, efter at M på ny havde indgivet anmeldelse mod ham, idet han flere gange udtalte dødstrusler mod M, hvis hun ikke trak anmeldelsen tilbage.

T nægtede sig skyldig. Han var tidligere straffet, senest 21/8 2000 efter straffelovens § 215, stk. 1 og 2, jfr. § 261 og § 260, nr. 1, til dels jfr. § 89 med fængsel i 1 år. Forud havde han en voldsdom i april 2000 med fængsel i 3 måneder. Han var prøveløsladt fra de to domme den 6/7 2001 med en reststraf på 153 dage.

Han havde under nærværende sag været frihedsberøvet 10/1 - 26/1 og 22/11 - 11/12 2001.

Retten bemærkede vedr. forhold 1:

"Det forhold, at tiltalte den 21. august 2000 blev dømt for at unddrage M forældremyndigheden over B indtil dommen medfører ikke, at tiltalte ikke vil kunne dømmes for fortsat at unddrage M forældremyndigheden efter denne dag.

Efter vidneforklaringerne fra M og (...M's søster...) lægges det til grund, at M ikke har givet samtykke til, at B opholder sig i Irak, og at tiltalte over for dem har stillet

betingelser for at bringe B til Danmark. Uagtet tiltalte har forklaret, at han ikke kan få B ud af Irak findes det på denne baggrund bevist, at tiltalte med forsæt unddrager M forældremyndigheden over B.

Når henses til at tiltalte fra den 21. august 2000 og frem til den 6. juli 2001 har afsønet sine straffe, findes det ikke bevist, at han, uagtet han i en del af perioden har afsønet på Engelsborg med udgang fra kl. 14 til kl. 23, i nævnte periode har haft mulighed for at få B tilbage til M. Når endvidere henses til tiltaltes forklaring om, at han den 10. juli 2001 rejste til Irak, men at han her blev fængslet frem til han den 10. oktober 2001 blev sendt ud af landet og derpå rejste til Danmark, findes det ligeledes ikke bevist, at han i denne periode har haft mulighed for at bringe B tilbage. På denne baggrund findes gerningsperioden alene at være fra den 10. oktober 2001. Med denne ændring findes tiltalte skyldig som beskrevet."

I forhold 2 blev T fundet skyldig i henvendelser 5/11, 18/11 og 19/11, men frifundet for henvendelser den 9/11 og 17/11, da der ikke ved disse lejligheder var fremsat direkte trusler.

Retten bemærkede videre:

"Straffen fastsættes efter straffelovens § 123 og § 215, stk. 1, jf. § 261, stk. 2, jf. straffelovens § 61, stk. 2 til en fællesstraf, der tillige omfatter reststraffen på 153 dage fra prøveløsladelsen den 6. juli 2001, af fængsel i 1 år og 6 måneder.

M har nedlagt påstand om erstatning på 50.000 kr., principalt som følge af den tort hun har lidt jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, subsidiært som følge af de strafbare forhold hun er udsat for, jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2.

Når henses til, at tiltalte unddrager M forældremyndigheden findes han at skulle betale erstatning herfor i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2. Når henses til, at tiltalte alene er fundet skyldig i perioden fra den 10. oktober findes erstatningen at kunne fastsættes til 10.000 kr."

T ankede med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod domfældelse efter anklageskriftet samt skærpeelse.

I landsretten var der en ny omfattende bevisførelse. T gjorde bl.a. gældende, at barnet ikke under hans afsoning kunne sendes ud af hans hjemland, da hun ikke havde selvstændigt pas. Senere fik barnet irakisk statsborgerskab. Da T kom tilbage til Irak i juli 2001, blev han anholdt og fængslet uden mulighed for at kontakte sin familie. Nu var

han villig til at gøre alt, hvad der var nødvendigt for at få barnet ud af Irak (let forkortet referat).

Landsretten udtalte:

"Landsretten tiltræder, at det forhold, at tiltalte den 21. august 2000 blev dømt for at unddrage M forældremyndigheden over B indtil dommen, ikke medfører, at tiltalte ikke vil kunne dømmes for fortsat at unddrage M forældremyndigheden efter denne dag.

Landsretten finder ikke, at anklagemyndigheden har ført sådanne beviser, at tiltaltes forklaring om, at B i foråret/sommeren 2000 blev irakisk statsborger, at B kun kan udrejse af Irak i følgeskab med tiltalte eller M, idet B er indført i deres pas, og at tiltalte i juli 2001 rejste til Irak for at få bragt B ud af landet, men at han blev fængslet og udvist den 10. oktober 2001, kan tilsidesættes.

Landsretten tiltræder herefter, at tiltalte er frifundet for perioden fra den 21. august 2000 til den 10. oktober 2001, idet anklagemyndigheden ikke har bevist, at tiltalte i dette tidsrum har haft det fornødne forsæt til at overtræde straffelovens § 215.

Landsretten finder endvidere, at tiltalte efter dette tidsrum ikke har foretaget tilstrækkelige skridt til at bringe B ud af Irak, og at tiltalte således må anses for at have haft det fornødne forsæt til at overtræde straffelovens § 215 efter den 10. oktober 2001 og indtil den 11. december 2001.

Landsretten tiltræder herefter byrettens bevisbedømmelse."

T blev i forhold 2 nu frifundet for truslerne 5/11, 18/11 og 19/11, men efter bevisførelsen for landsretten dømt for overtrædelse af § 123 i forholdene den 9/11 og 17/11 2001.

Landsretten fortsatte:

"Straffen, der tillige fastsættes efter straffelovens § 266, findes passende.

Der er efter sagens karakter ikke grundlag for helt eller delvis betinget dom, herunder med vilkår om samfundstjeneste.

Landsretten stadfæster derfor med de ovenfor anførte ændringer dommen.

Landsrettens juridiske dommere finder efter krænkelens karakter ikke grundlag for godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 eller 2. Tiltaltes frifindelsespåstand tages herefter til følge."

- oo0oo -

Forsvareren bemærker:

"Vedlagte dom viser, at manden er blevet dømt for en fortsat forbrydelse.

Ifølge anklageren kan det kun ske, hvis man ikke har fælles forældremyndighed. Hvis det var tilfældet, ville man kun kunne dømmes en gang for børnebortførsel."

Bistandsadvokaten ville gerne have haft spørgsmålet om godtgørelse prøvet for Højesteret, men M orkede eller turde ikke videreføre sagen.

Landsforeningens Meddelelse 17/2002

Vold - Privat anholdelse - Betinget straf

Straffelovens § 244

Forurettede A foretog privat anholdelse af T, idet han mente, at T havde sparket til en bil. Det varede ca. 25 minutter, før politiet kom. Mod slutningen slog og sparkede T A, der slog igen. T blev straffet med betinget fængsel i 30 dage.

Kriminalretten i Glostrup nr. S 1126/01, 25/1 2002

T på 26 år var tiltalt for om natten på en parkeringsplads at have slået A i ansigtet med knyttet hånd to gange samt sparket ham en gang i maven.

T påstod frifindelse, idet han handlede i nødværge, subsidiært straffelovens § 248. T var egnet til betinget dom eller samfundstjeneste.

Retten bemærkninger:

"Tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Retten lægger herved vægt på den forklaring A har afgivet. Forklaringen støttes af tiltaltes egen forklaring og af oplysningerne fra skadestuens undersøgelse af A.

Straffen fastsættes til fængsel i 30 dage, jf. straffelovens § 244.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

Retten lægger til grund, at A rettede henvendelse til tiltalte, der var fuld, fordi A mente, at tiltalte sparkede på en bil. A ønskede at tilbageholde tiltalte, indtil politiet kom til stede, mens tiltalte forsøgte at gå fra stedet. Det varede omkring 25 minutter, før politiet kom. Mod slutningen af forløbet følte tiltalte sig så presset, at han slog og sparkede A som beskrevet. I den forbindelse slog A igen og ramte tiltalte i al fald en gang. Ved fastsættelsen af straffen har retten lagt vægt på karakteren af volden og på, at A, der ganske vist som udgangspunkt havde retten på sin side, var med til at eskalere situationen. Retten har desuden lagt vægt på tiltaltes personlige forhold."

Prøvetiden blev sat til 1 år, og T skulle i prøvetiden undergive sig tilsyn af Kriminalforsorgen.

Landsforeningens Meddelelse 18/2002

Samfundstjeneste - Falsk forklaring

Straffelovens § 62 og § 158

T på 21 år idømt 60 timers samfundstjeneste ved som vidne i en straffesag efter selv at have fået dom tidligere for tyveri at have fragået sin tidligere forklaring om, at A havde været med til tyveriet. Særlige personlige forhold, men inde i en god udvikling.

Retten i Ballerup, nr. S 2-1506/01, 10/1 2002

T på 21 år var under en tilståelsessag tiltalt for falsk forklaring for retten efter straffelovens § 158, ved i august 2001 som vidne under en straffesag mod A, der var tiltalt bl.a. for tre tyverier begået i forening med T, i strid med sandheden at have forklaret, at A ikke havde deltaget i tyverierne.

T havde i december 2000 fået 3 måneders betinget fængsel for de pågældende tyverier.

Straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage, mens det havde sit forblivende med udsættelsen af straffen i henhold til den tidligere dom uden vilkårsændring.

Retten tilføjede:

"Under hensyn til, at tiltalte trods en problematisk baggrund nu er inde i et godt forløb, hvor han har læreplads, god bolig, et godt netværk samt fritidsinteresser, findes det forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste, uanset arten af den begåede kriminalitet.

Det bestemmes herefter i medfør af straffelovens § 61, stk. 2, nr. 2, jf. § 56, stk. 2, at fuldbyrdelsen af straffen udsættes og bortfalder efter en prøvetid på 1 år som nedenfor bestemt, herunder med vilkår om samfundstjeneste i 60 timer, jf. straffelovens § 62."

Vilkårene omfattede samfundstjeneste i 60 timer inden for en længstetid af 8 måneder samt 1 års prøvetid.

Landsforeningens Meddelelse 19/2002

Varetægtsfængsling - Mistankegrundlag

Retsplejelovens § 762

T blev fængslet i grundlovsforhør sigtet for voldtægt på baggrund af oplysninger fra en dame K, som han havde fulgt hjem efter at have fundet hende i stærkt oprevet tilstand.

Ved fristforlængelsen forelå nogle af resultaterne fra de tekniske undersøgelser. De pegede ikke på, at der skulle have fundet et samleje sted mellem T og K. Hertil kom, at T's adfærd med at følge K hjem uden at have mulighed for at skjule eller fjerne spor svækkede den begrundede mistanke. T blev således løsladt, og der blev ikke tilagt anklagemyndighedens kæremål opsættende virkning. Landsretten stadfæstede.

Ø.L. 20. afd. kære nr. S-4123-01, 23/11 2001

T blev fremstillet i grundlovsforhør sigtet for at have tiltvunget sig samleje og anden kønslig omgængelse med K.

T forklarede bl.a., at han var på vej hjem, da han hørte råb om hjælp. En anden mand løb ham over ende. Da han kom op at stå, så han en kvinde i et buskads helt afklædt. Da han strøg hendes hår til side fra ansigtet, bed hun ham. Selv om han forsikrede, at han ikke var gerningsmanden, blev hun ved med at sige, at det var ham. Han fik hende beroliget og fulgte hende hjem. Her blev han stående udenfor, da han ville være sikker på, at hun kom ordentlig hjem.

Herefter kaldte pigen på ham og bad ham komme op. Da han kom op, sagde pigens far, at han skulle blive, indtil politiet kom, og at han havde voldtaget pigen. Han blev varetægtsfængslet . Ved en fristforlængelse to måneder efter begærede anklagemyndigheden T fængslet yderligere 4 uger på det hidtidige grundlag. Pigen havde fastholdt sin forklaring om, at T var gerningsmanden.

K havde om overgrebet bl.a. forklaret, at der både var foregået samleje, og at hun var blevet tvunget til at udføre oralsex på gerningsmanden.

T havde ikke haft sædafgang, og der var ikke fundet sædceller hos K. Der var ikke påvist tegn på tilstedeværelse af celler fra T's penis i K's skedesekret på de udtagne "dup"-prøver.

Det fremgik af sagen, at T ikke havde haft mulighed for afvaskning, idet han var anholdt umiddelbart efter, at han havde fulgt K hjem.

K havde fortalt, at gerningsmanden bed hende i det ene bryst. Der var fundet spytskretceller hidrørende fra T i "dup"-prøverne taget fra hendes bryster.

Byretten afsagde sålydende

K E N D E L S E:

"Således som sagen nu foreligger findes fængslede fortsat med rette at være mistænkt for det påsigtede forhold. Imidlertid findes der ikke længere at foreligge en sådan begrundet mistanke, at der er grundlag for fortsat varetægtsfængsling. Der lægges her ved vægt på oplysningerne i de tekniske erklæringer, herunder resultaterne af undersøgelserne på fængslede og forurettedes legeme samt deres tøj. Hertil kommer forurettedes forklaring om det passerede vedrørende den seksuelle akt. Der lægges videre vægt på, at fængslede efter det oplyste ubestridt ikke har haft mulighed for at skjule eller fjerne spor i forbindelse med afvaskning eller lignende. Endelig har fængslede efter det foreliggende udvist en noget usædvanlig adfærd, såfremt han er gerningsmand til det påsigtede forhold.

Som følge af det anførte er der derfor ikke længere grundlag for fortsat varetægtsfængsling, hvorfor begæringen om løsladelse tages til følge."

Anklagemyndigheden kærede og begærede opsættende virkning, men retten fandt ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag herfor. Parterne indgav processkrifter, men landsretten stadfæstede i henhold til byrettens grunde.

Gratis mediation i ægteskabssager m.v.

Foreningen af Familieretsadvokater (FAF) har indgået aftale med Københavns Byret om en forsøgsordning, hvorefter FAF-advokaterne i året 2002 tilbyder gratis mediation til parterne i egnede ægteskabs-, forældremyndigheds- og bodelingssager, der er anlagt ved Københavns Byret.

Hvis parterne under retssagen bliver enige om at forsøge mediation, bliver der udpeget en FAF-mediator, som er en certificeret og erfaren advokat, der arbejder upartisk.

Parternes udtalelser i mediationsforløbet kan ikke inddrages under retssagen, da der er tale om fortrolige oplysninger og forhandlinger. Mediator har tavshedspligt.

Mediationen vil foregå i Københavnske Advokaters Retshjælps lokale i Kringlegangen, Gråbrødre Torv 17 A. Hvis der under mediationen opnås enighed om, hvordan konflikten skal løses, kan mediator udarbejde et kort referat til parternes advokater, som herefter udarbejder en aftale og giver meddelelse til retten om, at sagen er forliget mellem parterne.

Nærmere oplysninger på FAF's hjemmeside: www.familieretsadvokater.dk.